

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 128. Quid circa residentiam sit præterea notandum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

morbum, captivitatem, injustam excommunicacionem, &c. v. *Less. n. 164.*

A D D E N D A.

Q. 127. *Quid addendum sit circa incompatibilitatem beneficiorum.* R. De hac dicitur à n. 896. 863

Q. 128. *Quid circa residentiam sit præterea notandum.* R. Seqq. 864

§. I. Residentia est præsentia personæ in loco beneficii ad ei deservendum. Alia est præcisa, alia causativa; tum dicitur præcisa, si sit inseparabilis à beneficio, adeoque obliget sub pœna amissionis tituli: causativa est, si sine ea possit retineri beneficium, adeoque obliget sub pœna amissionis solorum fructuum.

§. II. In beneficiis curatis requiritur residentia personalis perpetua, de qua videri debent dicta l. 3. p. I. à n. 736. Et in his quidem beneficiis requiritur non tantum de jure humano, sed etiam divino & naturali, ex quo Pastores tenentur pascere gregem suum, *S. Tb. Less. Hurt. Pirh. Leur. p. 3. q. II. 9.*, sic tamen, ut omissio illius quandoque ob certas circumstantias cohonestari possit, *Az. Laym. Less. Garc. Pirh. Leur. q. 120.* Et quidem quo ad Episcopum, docent *Vasq. & alii cum Castrop. T. 13. d. 5. p. 1. n. 4.* Papam non posse dispensare, ut absit ab Ecclesia, quia absens non potest satisfacere officio, *Az. tamen Fill. & alii* absolutè dicunt Papam ex causa dispensare posse, sed probabiliùs concludit *Lugo* in *Resp. Mor. l. 5. d. 13.* Papam posse dispensare in lege Ecclesiastica imperante residentiam Episcopo, non tamen in lege divina naturali eam requirente, sed tantum posse declarare, an hic & nunc sint

sint tales causæ vel circumstantiæ, ut jus divinum naturale non censeatur obligare; & inter circumstantias sunt necessitas vel magna utilitas Ecclesiæ, aut meritum illius, cum quo dispensatur. Idem applicandum est Parocho, cum quo potest similiter procedere Papa. Vide *Leur.* p. I. à q. 367. & p. 3. q. 122.

866 § III. Sola consuetudo etiam immemorialis facere non potest, ut curatis liceat non residere, *Abb. Covar. Rebuff. Less. Garc. Pirh. Leur.* p. 3. q. 1. 1. Limitat *Barb.* de Off. Parochi p. 2. c. 18. n. 39., nisi suppleat Vicarius perpetuus; attamen tunc licentia non habetur vi consuetudinis, sed præsumitur adfuisse dispensatio vel declaratio Papæ.

867 § IV. Episcopi & Parochi tenentur residere, etiamsi tres aut quatuor tantum habeant subditos; item secundum dicta n. 727. licet habeant Coadiutores, *Barb.* c. 8. à n. 4., nisi tota cura sit translata in Vicarium perpetuum, *Garc.* p. 3. c. 2. n. 175. Similiter tenentur, qui parochiam habent in Commendam, *Garc.* n. 165. Et quamvis illis omnibus statim post possessionem moveatur lis in petitorio, adhuc tenentur, *Garc. Leur.* p. 1. q. 366. Imò *Fil. & Az.* p. 2. l. 7. c. 4. q. 1. ad similiter residendum obligant illos, quibus incumbit tantum exterior Cura animarum per visitationes, correctiones, censuras &c., sed quoad hos praxis est contraria.

868 § V. *Trid.* Ses. 23. c. 1. de Res., indulget Episcopis ex justa causa abesse per trimestre, sive continue, sive interruptè; monet tamen, ut adsint in Adventu, Natali Domini, Quadragesima, Paschate, Pentecoste, Corporis Christi. Quod si diutius abesse velint, indigent licentiâ Papæ vel Metropolitanæ vel senioris Suffraganei, uti habet *Trid.*, & videri potest *Leur.* p. 1. q. 373. Vide etiam dicta n. 477. Quam-

diu & quomodo abesse possint Parochi, dictum est l. 3. p. 1. à n. 736. Præterea quomodo episcopus vel Cardinalis abesse possit ob occupationem in servitio Papæ aut Sedis Apostolicæ, item Parochus in servitio Episcopi, videri potest *Leur.* q. 386.

§. VI. Spectatâ dispositione juris communis, 869
omne beneficium etiam simplex, exceptis præfessionibus, requirit præcisam residentiam, sed generalis consuetudo eam obligationem sustulit, nisi obstat alia specialis consuetudo, statutum aut fundatio, *Garc. Lott. Leur.* p. 3. q. 114. Et licet fundatio requirat aliquod servitium personale in certo loco vel akari, v. g. Missam, aut etiam assistentiam in choro, non ideo semper censeri debet beneficium esse residentiale, quia officium potest fieri per alium, aut sine residentia, aut saltem talis residentia sæpe tantum est causativa, *Garc.* p. 7. c. 1. n. 89., & in dubio non præsumitur esse præcisa, *Gonz.* ad Reg. 8. Gl. 15. n. 19. & 22. *Luca* de benef. d. 58. n. 4., Imò licet fundatio dicat, ut per seipsum præstet servitium, tamen notat *Lott.* l. 3. q. 27. n. 14. Rotam non repugnasse, ut per alium præstaretur. Nec etiam refert, quòd fortè dicatur Canonicatus, quia multa beneficia dicuntur Canonicatus, qui tamen non sunt, *Luca* d. 59. & 63. n. 3.; beneficia tamen in Ecclesia propriè Collegiata sunt residentialia, *Luca* d. 60. Hoc non obstante dicit *Less.* in auct. v. *beneficium* cas. 18. in Belgio posse aliquem cum venia sui Capituli aliquot annis Romæ esse pro discenda praxi, simulque agere causam alicujus Principis in Curia: sed Capellanæ, de quibus in absentia nihil percipi potest, videntur requirere personalem residentiam.

§. VII. Quamvis residentia in beneficiis purè 870
simplicibus sit juris tantum humani, tamen solus
Papa & non Episcopi in tali residentia dispensare
possunt

possunt in perpetuum, sed solum ad tempus ex iustis causis. Quod si fundatio aliqua requirat residentiam personalem, & fructus ita imminuti sint, ut non respondeant isti oneri, potest Episcopus in residentia dispensare, *Garc. l. 7. c. 1. n. 126. Lott. n. 19.* Vide *Leur. supra*, item dicta n. 845.

871 §. VIII. Quoad illos, qui dignitates obtinent, est specialis obligatio residendi, in qua dispensare non possunt Capitula nec Episcopi, nisi ex causis in iure expressis, quod omnibus permittit tres menses de anno, ad recreationem etiam, & sine causa alia vel licentia, *Fill. t. 41. c. 6. n. 29.*, sed non debent beneficiati unius Capituli abesse omnes simul, ne destituatur chorus; nec ad illos tres menses componendos possunt dies confici ex horis, quibus emanatur à choro, sed integri dies accipi debent, *Corr. l. 2. c. 14. n. 49.*

872 §. IX. Per consuetudinem induci potest, ut sine residentia percipiatur corpus fructuum, non tamen distributiones: fitque etiam quandoque, ut legitime excusatus nequidem corpus percipiat, uti novitius in Religione; & è contrà ut absens ob negotium necessarium Ecclesie lucretur etiam distributiones. Vide hæc fusiùs deducta apud *Leur. q. 395. & seqq. Cap. fin. de Magistris*, permittitur beneficiatis non curatis abesse, quamdiu volunt, ac percipere fructus, si cum licentia Universitatis doceant in ea publice Theologiam, *Az. Garc. Less. l. 2. c. 34. n. 163.* Idem est de publica doctioe juris Canonici, *Nar. Az. Less. Lott. l. 2. q. 47. n. 201.* Idem dicit *Garc. p. 3. c. 2. n. 119.* de docentibus S. Scripturam in Cathedralibus & Collegiatis: item de concionantibus. Vide *Leur. q. 379 & 410.*

873 §. X. Docet *Menoch. de arb. Jud. cas. 425. à n. 26.* degentes in Universitate ob studium excusari à residen-

residentia & percipere posse fructus, sed praxis habet, ut facultas petatur ab Episcopo, & hoc videtur hodieum requiri, ut colligitur ex Cap. *Tua fraternitatis*, 12. de Cler. non resident. , docentque *Paxiord. Barb. in Trid. Ses. 5. c. 1. de Ref. n. 59. Leur. q. 408. n. 2.*, quia Episcopo committitur, ut causas & circumstantias consideret. Et quamvis *Fellin. Rebuff. Garc. Leur. q. 403.* dicant fructus non lucriferi in absentia, nisi in casibus à jure expressis, ideoque dispensatum à residentia non posse percipere fructus beneficii, nisi hoc distinctè concedatur in dispensatione, tamen Cap. *Licet*, 32 de Præb., videntur concedi toti fructus, sed praxis multis locis habet, ut dispensato assignetur ab Episcopo certa portio vel tota quantitas, quam percipere debeat, ne à Capitulis obmoveatur difficultas: Episcopi autem tenentur licentiam dare illis, qui minores sunt 30. annis & volunt studiorum causâ Universitatem adire, *Garc. Barb. supra*: Non possunt tamen dare licentiam ad septem annos sed tantum ad quinque, etiam pro simplicibus beneficiis, uti ex declaratione S. Congreg. docent *Garc. Barb. n. 60. Leur. q. 408. n. 2. contra Zech. & Zerolam*; idque tantum ad studia Theologiæ vel Canonum, uti habet *Garc. contra alios*; & possunt emanere toto quinquennio, dummodo reipsa pergant studere, etiam si ante illud elapsum suscepissent gradum Doctoratus, quia etiam Doctores discere debent, *Luca, Leur. q. 409.* Sic autem absens non lucratur quotidianas distributiones, uti habetur Cap. *Licet*, supra, nisi fortè beneficium consisteret in meris distributionibus, eum enim tum lucrari certas & ordinarias distributiones (non tamen incertas) docent *Gl. Abb. Rebuff. & alii*, quamvis *Garc. Paxi. Barb. n. 56.* ex declaratione S. Congreg. putent, quòd carere debeat tertiâ parte.

874 §. XI. Etiam facit consuetudo aliquarum Ecclesiarum, ut Canonici non residentes nec constituentes alium, qui deserviat pro se, licitè & sine dispensatione percipiant totos fructus, dummodo maneant sufficientes Ministri pro officio & cultu Divino, *Abb. Fagn. Pirh. Leur. q. 400.* Notant etiam *Covarr. Ripa & Less.* in auct. v. *Hora Canonica* cas. 17. Canonicos non posse privari corpore fructuum, si absint propter contagionem seu periculum pestis: sed quoad Parochos diximus l. 3. p. 1. n. 748. eos non posse dispensari ab Episcopis, ut absint causâ studiorum; similiter maximè tenentur residere tempore pestis & belli, secundùm ibidem dicta n. 754. An autem gaudeat præsentis, qui abest ob infirmitatem sibi ex culpa causatam, dicitur n. 1210.

875 §. XII. Canonicus ob occupationes in servicio Episcopi non residens gaudet fructibus beneficii, *Cap. De catero, Cap. Cum dilectus, Cap. Ad audientiam, de Cler. non resid.*, ubi ratio redditur, *cùm absentes dici non debeant, sed presentes, qui tecum pro tuo & ipsius Ecclesia servicio commorantur.* Unde & *Gonz.* ad *Cap. de catero*, adductis plurimis concludit haberi ut residentes & percipere omnia præter quotidianas distributiones; consentit *Fagn.* ad *Cap. Ad audientiam.* Nec refert, sive sit in Ecclesia Cathedrali sive in Collegiata, quia ubi jus non distinguit, nec nos distinguere debemus: hinc *Fagn.* n. 3. dicit identitatem rationis hic considerari. Non debent tamen versari in Episcopi obsequio ob suum privatam commodum, neque ob temporale aut privatam commodum Episcopi, v.g. venationis vel œconomix causâ, sed ita, ut servitium in Ecclesiæ cedat commodum, uti clarè colligitur ex *Cap. Ad audientiam*: hoc autem ipso, quòd serviant Episcopo, juvando ipsum in negotiis ad Episcopale
ejus

eius officium pertinentibus, uti si fungantur munere Vicarii, Sacellani, Consiliarii apud ipsum, censentur servire ipsi Ecclesie; hinc alii dicunt debere servitium cedere in utilitatem implicitam Ecclesie, quod fit, si sit in utilitatem Episcopi prout gubernantis Ecclesiam. Præterea quamvis jus non distinguat inter primam residentiam, per quam primò acquiritur plenum jus in beneficio, & secundam, videaturque esse eadem ratio de utraque, tamen cum prima residentia soleat severius exigi & exactius observari, videtur facultas non residendi pro prima residentia non esse danda, nisi servitium talis personæ fuerit necessarium. Vide *Leur. q. 406.*, qui *q. 407.* refert, quandonam deserviens Episcopo possit frui etiam distributionibus.

De pœnis Episcoporum & aliorum Curatorum non residentium videri possunt plura apud *Leur. p. I. q. 388. & 389.* De pœnis autem aliorum non Curatorum, *q. 424.*

Quamdiu resignans & quando resignatarius obligetur ad residentiam, dicitur *n. 965.*

Q. 129. Quid notandum sit circa obligationem assistendi in choro & Capitulo R. Seqq.

876

§. I. Si præbendatus absque legitima causa absit à choro ultra tempus à jure permissum, *Garc. Castrop. & alii multi apud Leur. p. I. q. 399.* dicunt peccare mortaliter, quia Ecclesia jubet gravissimas pœnas tali infligi, nempe privationis stipendii, suspensionis, excommunicationis, ergo signum est supponi gravem culpam: putant tamen probabiliter *Silv. Covarr. Suar. Vasq. Bonac.*, si de anno absit tantum per dies tres aut quatuor, esse tantum veniale: præterea *Caj. Nav. Valent. Ang. Regin. Barb. de pot. Ep. alleg. 53. n. 131.* dicunt fore tantum veniale, quamvis per longius tempus abesset: addunt

Tamb.